

Tez yazımında Amerikan İngilizcesi ve İngiliz İngilizcesi arasındaki farklar

İçindekiler

1. Bu kadar karmaşık olmasının sebebi nedir?
2. Temel yazım farklılıkları
3. Unutmayın: Buradaki kilit nokta tutarlılıktır!
4. Hangi İngilizce türünü seçmem gerekir?
5. Farklılıkları daha iyi kavramak

Tezinizi yazarken ilk olarak karar vermeniz gereken noktalardan biri hangi İngilizce stilini kullanacağınızdır. En yaygın seçenekler Amerikan, İngiliz veya Avustralya İngilizcesi seçenekleridir. Bu üç seçenek pek çok kuralı ortak olarak kullansa da aralarında bazı önemli farklar, özellikle de yazım farklılıkları vardır. Bu makale, kullanmakta olduğunuz İngilizce türüne uyan yazım tercihlerini yapmanıza yardımcı olacaktır

Bu kadar karmaşık olmasının sebebi nedir?

Britanyalıların himayesinden çıkıp bağımsızlık kazandıktan sonra, Amerikalılar dili kendi kimliklerini oluşturacak şekilde kullanmışlardır. Bu durum diğer özelliklerin yanı sıra yazım ve noktalamada çeşitliliğe yol açmıştır. Avustralya da kendi yazım geleneklerini oluşturmuştur; bu gelenekler ABD ve Birleşik Krallık kuralları arasında (ancak Birleşik Krallığa daha yakın) yer almaktadır. Bu üç tür arasında Avustralya İngilizcesi genel anlamda en esnek olan seçenektir.

Temel yazım farklılıkları

Aşağıdaki "kopya kâğıdı", akademik yazımda yaygın olarak kullanılan bazı kelimelerin *tercih edilen* yazımlarını özetlemektedir.

Fiiller		
ABD	BK	Avustralya
analyze	analyse	analyse

Fiiller		
ABD	BK	Avustralya
apologize	apologise	apologise
capitalize	capitalise	capitalise
categorize	categorise	categorise
characterize	characterise	characterise
colonize	colonise	colonise
endeavor	endeavour	endeavour
enroll	enrol	enroll
fulfill	fulfil	fulfil
globalize	globalise	globalise
honor	honour	honour
hypothesize	hypothesise	hyphothesise
inquire	enquire	enquire
install	instal	install
legalize	legalise	legalise
maneuver	manoeuvre	manoeuvre
maximize	maximise	maximise
minimize	minimise	minimise
mold	mould	mould
neutralize	neutralise	neutralise
optimize	optimise	optimise
paralyze	paralyse	paralyse
plow	plough	plough
practice	practise	practise

Fiiller

ABD	BK	Avustralya
privatize	privatise	privatise
randomize	randomise	randomise
realize	realise	realise
recognize	recognise	recognise

Fiillerin "past" formları

ABD	BK	Avustralya
canceled	cancelled	cancelled
channeled	channelled	channelled
labeled	labelled	labelled
modeled	modelled	modelled
traveled	travelled	travelled

İsimler

ABD	BK	Avustralya
acknowledgment	acknowledgement	(ikisinden biri)
aluminum	aluminium	aluminium
artifact	artefact	artefact
behavior	behaviour	behaviour
caliber	calibre	calibre
center	centre	centre
color	colour	colour
cooperation	co-operation	(ikisinden biri)

İsimler		
ABD	BK	Avustralya
		biri)
councilor	councillor	councilor
counselor	counsellor	counselor
defense	defence	defence
estrogen	oestrogen	oestrogen
fetus	foetus	foetus
fiber	fibre	fibre
flavour	flavour	flavour
humor	humour	humour
judgment	judgement	judgement
labor	labour	labour
leukemia	leukaemia	leukaemia
license	licence	licence
litre	litre	litre
meter	metre	metre
neighbor	neighbour	neighbour
organization	(ikisinden biri)	organisation
paleontology	palaeontology	palaeontology
program	programme (ancak yalnızca bilgisayarla ilgili programlar)	program
sulfur	sulphur	sulphur
theater	theatre	theatre

İsimler		
ABD	BK	Avustralya
tire	tyre	tyre
vapor	vapour	vapour

Sıfatlar		
ABD	BK	Avustralya
aging	ageing	ageing
favorite	favourite	favourite
gray	grey	grey
livable	liveable	livable
movable	moveable	moveable
orthopedic	orthopaedic	orthopaedic
saleable	saleable	saleable
skeptical	sceptical	sceptical
somber	sombre	sombre

Unutmayın: Buradaki kilit nokta tutarlılıktır!

Elbette her sözcük tüm belgeniz boyunca aynı biçimde yazılmalıdır. Ancak İngilizce stillerini karma bir biçimde kullanmamak da önemlidir.

Örnekler:

The **defense** minister first **travelled** to China in 2013. (Amerikan İng./İngiliz İng.)

The **defense** minister first **traveled** to China in 2013. (tüm kullanımlar Amerikan İng.)

The **defence** minister first **travelled** to China in 2013. (tüm kullanımlar İngiliz İng.)

Ayrıca, aynı yazım biçimi genel olarak bir kelimenin bütün formlarında kullanılmalıdır.

Örnekler:

The **organization** is headquartered in Osaka, but it usually **organizes** workshops in Tokyo. (tüm kullanımlar Amerikan İng.)

The **colours** of the samples varied greatly, but smallest sample was the most **colourful**. (tüm kullanımlar İngiliz İng.)

Hangi İngilizce türünü seçmem gerekir?

Bazı üniversitelerin belirli bir tercihi vardır, bu yüzden okulunuzun web sayfasını kontrol ederek bu konuda rehberlik alabilirsiniz. Eğer istediğiniz seçimi yapma özgürlüğünüz varsa, size en doğal gelen stili tercih etmek en iyisi olacaktır. Seçiminizi yaptıktan sonra, belgeniz için ayarlı olan dilin bu olduğundan emin olun (Microsoft Word'de Araçlar ve Dil menülerinden seçim yapın).

Farklılıkları daha iyi kavramak

İngilizcenin bu stilleri arasında yazım ve diğer açılardan farklılıklar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak istiyorsanız, aşağıdaki tablolarda verilen daha detaylı bilgilerden faydalanabilirsiniz. Kuralların her zaman katı olmayacağını unutmayın: çok sayıda istisna mevcuttur ve gelenekler sürekli olarak değişmektedir.

Yazım: Sizin de görebileceğiniz gibi değişiklikler genellikle sadece bir veya iki harf üzerinedir.

#	ABD	BK	Avustralya
a	<u>-ize, -yze</u> kullanılır (ör: <i>quantize, analyze</i>)	<u>-ise, -yse</u> tercih edilir (ör: <i>quantise, analyse</i>) ancak esnektir	hemen her zaman kullanılan: <u>-ise, -yse</u>
b	<u>-er</u> (ör: <i>center, meter, etc.</i>)	<u>-re</u> (ör: <i>centre,</i>	Britanya kullanımı

#	ABD	BK	Avustralya
		<i>metre, etc.)</i>	
c	-or kullanılır (ör: <i>honor, color, splendor</i>)	-our kullanılır (ör: <i>honour, colour, splendour</i>)	Britanya kullanımı
d	-ction (ör: <i>connection</i>)	-xion kullanılması uygundur (ör: <i>connexion</i>)	Amerikan kullanımı
e	tek sessiz harf tercih edilir (ör: <i>canceled, focuses, appal</i>); vurgulanan hecenin çift sessiz harfle yazıldığı istisnalar mevcuttur (ör: <i>willful</i>)	çift sessiz harf tercih edilir (ör: <i>focusses, cancelled, appall</i>), bazı istisnalar mevcuttur (ör: <i>wilful</i>)	Britanya kullanımı
f	genellikle -e harfi düşürülerek kelime değiştirilir (ör: <i>judge à judgment, live à livable</i>)	çoğunlukla e harfi çıkarılmadan kelime değiştirilir (ör: <i>judge à judgmentlive à liveable</i>)	-e harfinin bırakılması: (ör: <i>judgement</i>), İngiliz İngilizcesinde olduğu gibidir; ancak zaman zaman -e harfi düşürülür: (ör: <i>livable</i>)
g	genellikle -oe veya -ae yerine -e tercih edilir (ör: <i>pediatrician, leukemia, gibi</i>)	-oe ve -ae kullanılır (ör: <i>paediatrician, leukaemia, gibi</i>)	Britanya kullanımı

Noktalama: Tek veya çift tırnak işaretlerinin kullanımıyla ve bu tırnak işaretlerine bağlı olarak diğer noktalama işaretlerinin nereye yerleştirileceği ile ilgili temel farklar aşağıda gösterilmektedir.

#	ABD	BK	Avustralya
a	Çift tırnak işareti ("x"), ancak alıntı içerisindeki alıntılar için tek tırnak işareti alternatifi vardır (ör: <i>She said, "This model has been called 'the best.'"</i>)	Tek tırnak işareti ('x'), ancak alıntı içerisindeki alıntılar için çift tırnak işareti alternatifi vardır (ör: <i>She said, 'This model has been called "the best"'</i> .)	BK kullanımı

#	ABD	BK	Avustralya
b	Noktalama işaretleri tırnak işaretlerinin içerisinde yer alır (ör: "The best there is," she said. or She said, "the best there is."); bu kurala dâhil olmayan durum ise, noktalama işaretinin konuşmacının alıntısını değil yazarın cümlesini vurgulamasıdır (ör: Did she say, "the best there is"? or "She told them we are "the best there is"!)	Noktalama işaretleri orijinal alıntının bir parçası olmadığı sürece tırnak işaretlerinin dışında yer alır (ör: 'The best there is', she said. / She said, 'the best there is.' / Did she say, 'the best there is'? / She asked, 'the best there is?')	BK kullanımı

Fiil formları: İngilizcenin farklı türleri arasında, belirli isimlerle birlikte kullanılan fiillerin tekil mi yoksa çoğul mu olması gerektiğine dair her zaman ortak bir görüş bulunmamaktadır. Aynı zamanda **bazı fiillerin -di'li geçmiş zaman (past) formları** hakkında da fikir ayrılıkları bulunmaktadır.

#	ABD	BK	Avustralya
a	Topluluk isimleri (birey hâlinde nesnelerden oluşan bir grubu ifade eden isimler) fiilleri tekil isimler için çekilmiş hâllerıyla alırlar (ör: The team is going to win. veya The staff has decided. veya The team leads the charge.)	Topluluk isimleri (birey hâlinde nesnelerden oluşan bir grubu ifade eden isimler) fiilleri çoğul isimler için çekilmiş hâllerıyla alırlar (ör: The team are going to win. veya The staff have decided. veya The team lead the charge.)	ABD kullanımı
b	Fiillere getirilen -ed takısı; simple past tense ve past participle tense'ler için fiiller bu takıyı alırlar (ör: compel à compelled, spell à spelled, learn à learned); yaygın olarak kullanılan düzensiz fiiller bunun dışındadır	Fiiller simple past tense ve past participle tense'ler için -ed takılarını alırlar ancak istisnaların sayısı daha fazladır (ör: compel à compelled fakat spell à spelt, learn à learnt);	BK kullanımı

#	ABD	BK	Avustralya
	(ör: <i>take à took, hear à heard</i>)	düzensiz fiiller aynı şekilde çekilirler.	

Kısaltmalar: Yukarıda belirtilen noktaların yanı sıra **kısaltmalarda** noktaların nasıl kullanılacağı ile ilgili de fikir ayrılıkları vardır.

ABD	BK	Avustralya
Çoğu unvan kısaltmasında nokta kullanılır (ör: <i>Doctor à Dr. Missus à Mrs. Honorable à Hon. Avenue à Ave.</i>)	Unvan kısaltmalarında; sadece kısaltma, kelimenin (açılımının) son harfi ile bitmiyorsa nokta kullanılır (ör: <i>Doctor à Dr Missus à Mrs</i> fakat <i>Honourable à Hon. Avenue à Ave.</i>)	BK kullanımı